

Tilsynserklæring 2012

Skole

Byens Skole, Høffdingsvej 75, 2500 Valby

Skolekode

101111

Tilsynsførende

Lektor, phd Camilla Hutters, fam@koedhutters.dk

Tilsynets art og omfang

Tilsynet er foretaget 7. og 8. marts 2012 på baggrund af en tilsynsplan udarbejdet i samarbejde med skolens ledelse. I forbindelse med tilsynet er der gennemført observationer af skolens undervisning og øvrige aktiviteter samt ført samtaler med lærere, elever og ledelse. Lærernes års- og undervisningsplaner samt de anvendte undervisningsmaterialer er indgået i tilsynet. Derudover er karaktergennemsnit fra 9. klasses afgangsprøve de seneste tre år samt informationerne på skolens hjemmeside blevet gennemset. Der er i forbindelse med tilsynet aftalt et særligt fokus på skolens aktuelle udviklingsprojekt: *Sådan arbejder vi didaktisk på Byens skole.*

Følgende undervisning er overværet ifbm. besøget:

- Morgensamling og morgensang i indskoling.
- Dansk i 2 klasse. Individuel læsning og læseforståelse, som led i 2-ugers læseforløb.
- Puljeundervisning på 4. årgang. Forberedelse og fremlæggelse ifbm. 3-ugers temaforløb om kroppen i natur- og teknik samt seksualundervisning.
- Musik på delehold i 7. klasse. Samspilsundervisning som forberedelse til forårskoncert.
- Engelsk i 8 klasse. Afslutning af 3 ugers forløb om billedkunst, opstart af 2. ugers forløb om Berlin (forberedelse til lejrskole).
- Matematik i 8 klasse. Introduktion og opgaveløsning om funktionsregning.
- Science i 8. klasse. Opstart af 3-ugers forløb om ernæring
- Science i 7. klasse. Oplæg og atlasøvelser ifbm. geografiforløb.

Generel vurdering af skolens læringsmiljø

Skolen er en åben plan skole opdelt i tre afdelinger; indskoling, mellemtrin og overbygning. Hver afdeling har tilknyttet et team af lærere og en afdelingsleder, som arbejder sammen om at afvikle undervisningen. Navnlig pulje og projektundervisningen planlægges på tværs i de enkelte afdelinger. I de øvrige fag arbejdes der primært i klasser – med mulighed for at benytte fællesarealer til gruppe- og værkstedsundervisning.

Der er en god og imødekommende stemning på skolen, funderet i et levende og velfungerende fællesskab mellem elever, forældre og ansatte. Fællesskabet understøttes bla. af fælles spisning, fælles morgensamling i indskoling og mellemtrin samt en god samarbejdskultur mellem ledelse og lærere. Skolens værdier; *nysgerrig udvikling, anerkendende dialog og tolerante fællesskaber* udfoldes på den måde tydeligt i skolens praksis.

Der synes at være et godt og professionelle miljø på skolen, præget af videndeling, samarbejde og dialog. Skolen arbejder målrettet med fælles udviklingstiltag, og lærere og ledelse mødes hyppigt for at drøfte og koordinere undervisningen, både i dagligdagen og på ugentlige møder. Lærerne fremstår reflekterede og engagerede omkring deres undervisning og de giver udtryk for stor lyst og vilje til at tage del i og udvikle skolens virksomhed.

Både års- og undervisningsplaner forholder sig systematisk til Fælles mål og elevernes standpunkter evalueres og drøftes regelmæssigt med både forældre og elever. Der gennemføres evaluerende test i slutningen 3. klasse i fagene dansk og matematik. Testen er et internt dokument til skolebrug, men danner afsæt for skolehjem samtalen det pågældende år.

Fra 7. klasse får eleverne karakterer efter 7-trinsskalaen. Skolen tilbyder fuld afgangsprøve i 9. klasse. Gennemsnitskaraktererne ligger i 2011 på niveau med landsgennemsnittet. De humanistiske fag en smule over, de naturfaglige fag en smule under. Der er inden for de seneste to år iværksat tiltag til at styrke den naturfaglige undervisning. Blandt andet ved at ansætte flere faglærere samt ved at renovere skolens fysik lokale.

Vurdering af undervisningen

Undervisningen fremstår overordnet set som velovervejet, relevant og afvekslende. Lærerne har en tydelig retning og struktur for undervisningen og er gode til at rammesætte, hvad sigtet med de forskellige forløb er. Fx bruger flere lærere tavlen til at skrive hvad planen for dagens undervisning er. Det er - helt fra de små klasser – med til at gøre det tydeligt for eleverne, hvad der kommer til at ske. Eleverne har derfor gennemgående styr på, hvad de skal. De veksler let mellem undervisningsformer og arbejder gennemgående fokuseret med de opgaver, der stilles i undervisningen.

Størstedelen af undervisningen er organiseret i emner og forløb, ofte tværfaglige. Det er med til at øge relevansen og sammenhængen i undervisningen. Lærerne er desuden gode til at gøre emnerne relevante for eleverne. Fx ved at gå i dialog med eleverne og trække deres erfaringer og refleksioner ind i undervisningen. Alle forløb i den overværende undervisning er beskrevet i undervisningsplaner, og der er generelt god overensstemmelse mellem planer og den faktiske undervisning.

De anvendte undervisningsformer er gennemgående afvekslende og har fokus på at aktivere og engagere eleverne. Et eksempel er "blindtegning" i engelsk, hvor eleverne skal tegne et billede, som en anden elev beskriver på engelsk. Undervisningslokalerne muliggør en høj grad af fleksibilitet og variation i undervisningen, som betyder, at der let kan veksles mellem fælles undervisning og gruppearbejde samt at flere klasser kan undervises sammen.

I alle undervisningslokaler hænger der materialer, der er produceret og anvendes i undervisningen. Der blev ifbm. tilsynet observeret mange kreative eksempler på undervisningsmaterialer, hvor eleverne selv blev inddraget i produktionen. Fx producerede eleverne ifbm. forløb om kroppen plancher i 1:1 format, der anskueliggjorde forskellige kropsfunktioner.

Både i indskolingen og på mellemtrinnet er der en høj grad af samtænkning med fritidsordning og klub. Fx fungerede en pædagog i indskolingen som særlig støtte for en elev, der er under udredning i PPR. Tilsvarende deltog en pædagog fra klubben i elevfremlæggelse i 4. kl, for derved at understøtte overgangen til klubben. Samtænkningen er derved med til at understøtte inklusion samt skabe helhed i børnenes hverdag.

Variationen i undervisningsformer synes dog gennemgående at være mindre i overbygningen, hvor hovedparten af den overværede undervisning blev gennemført som klasseundervisning i klasselokale kombineret med gruppearbejde, hovedsagligt i selvvalgte grupper. Tilsvarende synes der på overbygningen at være større forskelle på elevernes faglige niveau og deltagelse i undervisningen. Det øger behovet for undervisningsdifferentiering, samt varierede undervisningsformer, der kan engagere og aktivere forskellige grupper af elever.

Særligt fokusområde: Fælles didaktisk udviklingsprojekt

For at understøtte arbejdet med at konkretisere og oversætte Fælles Mål til skolens undervisning, er der i 2011 igangsat et fælles udviklingsprojekt omkring udvikling af fælles didaktiske værktøjer. Som opstart på arbejdet har der været afholdt to seminarier for hele lærergruppen. Der er desuden udarbejdet et kompendium med redskaber og eksempler, som lærerne kan tage afsæt i. *Sådan arbejder vi didaktisk på Byens Skole.*

Udviklingsarbejdet er endnu ikke afsluttet. Status er, at alle lærere har udarbejdet fagbeskrivelser og årsplaner; enten på klasse eller årgangsniveau. Enten med afsæt i det redskab, der er angivet i det fælles kompendium eller et redskab, som lærerne selv udvikler.

De fleste lærere arbejder også med elevplaner i en eller anden form, men arbejdet er endnu i proces, og det er forskelligt hvor langt de enkelte afdelinger er. De foreløbige erfaringer er, at elevplanen er et godt lærings- og dialogredskab. Både ifbm. skole-hjem samarbejdet og som et redskab til at evaluere og fastlægge mål for elevernes arbejde, og derigennem motivere og understøtte elevernes læring.

Der blev ifbm. tilsynet gennemført et fokusgruppeinterview med udvalgte lærere omkring udviklingsprojektet. Lærerne fremhæver her, at udviklingsarbejdet har betydet, at de er mere på forkant med deres planlægning, samt at de er blevet mere bevidste om hvordan deres undervisning forholder sig til Fælles Mål. Arbejdet har desuden styrket den fælles refleksion i forbindelse med undervisningsplanlægningen, primært i årgangsteamene og i de tre afdelinger.

De interviewede lærere fremhæver desuden de redskaber, der er udviklet i forbindelse med funktionel tværfaglighed. De er med til at styrke den fælles forståelse og samtænkning af de forskellige fag.

Meget planlægnings- og beskrivelsesarbejde er dog forsat overladt til den enkelte lærer. Der er derfor store variationer i lærernes praksis - dette er også indtrykket ifht de års- og undervisningsplaner, som er blevet gennemgået i forbindelse med tilsynet. Der synes derfor forsat at være behov for at udvikle en passende balance mellem hvad, der er overladt til den enkelte lærer og hvor der er behov for at udvikle fælles redskaber, der kan understøtte den fælles refleksion og koordination.

Nogle af de områder, som de interviewede lærere peger på med fordel kan indgå i det videre udviklingsarbejde er udviklingen af fælles elev- og årsplansredskaber, sådan at de understøtter overleveringen fra team til team og fra afdeling til afdeling. Tilsvarende ser lærerne et stort potentiale i at udarbejde fælles fagbeskrivelser for de særlige pulje- og projektfag. Pulje- og projektfagene spiller en central rolle for skolens pædagogiske profil og kultur, og fælles fagbeskrivelser kan her være med til at tydeliggøre den læring og progression, som eleverne skal gennemgå.

Samlet vurdering

Samlet set er der ingen tvivl om, at undervisningen på Byens skole står mål med hvad der almindeligvist kræves i folkeskolen. Der arbejdes systematisk med Fælles mål, både i årsplanerne for de enkelte fag og i de konkrete undervisningsforløb, samtidig med at målene kobles og oversættes til skolens værdigrundlag og pædagogiske profil. I den overværede undervisning synes der desuden at være stor sammenhæng mellem undervisningsplaner og den faktiske undervisning. Det er derfor vurderingen, at elevernes standpunkter i de fag, tilsynet skal omfatte (dansk, matematik og engelsk) står mål med trinmålene i Fælles mål.

Undervisningsformerne og deltagelsen i skolens fællesskab betyder desuden, at eleverne aktivt opdrages til frihed og folkestyre. De fælles samlinger, brugen af aktiverende undervisningsformer samt inddragelsen af elevernes erfaringer er alle forhold, som betyder, at eleverne deltager aktivt og lærer at tage stilling og fremføre deres synspunkter.

Anbefalinger

Der kan endvidere på baggrund af tilsynet indkredses nogle områder, hvor skolen med fordel kan arbejde med at udvikle sin virksomhed. Der er alene tale om forslag til videre udvikling – idet undervisningen på de nævnte områder allerede står mål med, hvad der kræves i folkeskolen.

Forlag til videre udvikling:

- Øget fokus på undervisningsdifferentiering i overbygningen, herunder fokus på undervisningsformer, der kan engagerer og aktiverer forskellige grupper af elever. Dette kan bla. andet ske ved at arbejde med andre former for holddannelse end klassetrin samt ved at udvikle en fælles pædagogisk strategi. Udviklingsarbejdet kan med fordel kobles til den planlagte udvidelse af overbygningen til to spor.
- Forsætte arbejde med at udvikle fælles didaktiske redskaber, der understøtter den enkelte lærer og afdelings arbejde. Fokus kan med fordel ligge på at beskrive sammenhænge og forløb, der er centrale for skolen pædagogiske profil. Fx fælles fagbeskrivelser for projekt- og puljefag.
- Tilsvarende kan der med fordel udvikles et fælles elevplansredskab. De interviewede lærere fremhæver her, at elevplanen har nogle potentialer. Både ifht. at fokusere skole-hjem samtaler og ifht, at støtte elevernes progression og motivation. Et fælles elevplansredskab kan desuden understøtte overlevering mellem afdelinger og mellem fag.
- Overgangen og overleveringen mellem de tre afdelinger kan med fordel styrkes. Både sådan at der sker en overlevering og koordination ifht. hvilke faglige temaer og forløb, eleverne har været igennem. Men også for at sikre at oplysninger om den enkelte elev overleveres fra den ene afdeling til den anden. En formalisering af overgangene kan også være med til at præcisere hvad det forventes, at eleverne kan ved udgangen af hhv. 3. og 6. kl.